

Manifest

Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid

Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid

Preambule

Nederland heeft de volgende internationale verdragen geratificeerd, die (mede) de basis moeten zijn voor het beleid van de overheid en voor haar verantwoordelijkheid in dezen:

1. Het VN-Vrouwenverdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, New York 1979, aanbeveling nr. 19 (geweld tegen vrouwen)
2. Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, Istanbul Conventie, 2016
3. Istanbul Protocol van de VN: Handboek over effectief onderzoek en documentatie van marteling en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of straf, 1999
4. Resoluties en Vluchtelingenverdragen van de VN Veiligheidsraad
5. Verdrag inzake en ter beperking van Staatloosheid
6. Nonrefoulementbeginsel: verdragsstaten hebben binnen en buiten eigen grenzen en jurisdictie een verantwoordelijkheid om te zorgen dat vrouwen en meisjes niet – opnieuw - terecht komen in een situatie van vervolging en geweld

Statement

Wanneer bovenstaande verdragen worden nageleefd, heeft dat de volgende consequenties voor het beleid en de praktijk van de veiligheid van vrouwelijke vluchtelingen:

Vanaf 'dag 1' (van aanmelding, opvang en verhoor tot beslissing) staat de veiligheid van vrouwelijke vluchtelingen centraal en wordt een genderperspectief gehanteerd. Uitgangspunt is het zelfbeschikkingsrecht van vrouwelijke vluchtelingen. Daarom moeten zij goed geïnformeerd worden over procedures en inzicht hebben in hun dossier.

Manifest

De veiligheid van vluchtelingen in ons land is een groot goed. Nederland doet er veel aan die te waarborgen. Toch kan het beter. De in de Preambule genoemde verdragen verplichten Nederland vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang veiligheid te bieden. Hun situatie gaat ons allen aan. Dit vormde de aanleiding voor het symposium Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid, dat plaatsvond op 2 oktober 2017 in Utrecht en georganiseerd is door vijf vrouwenorganisaties.

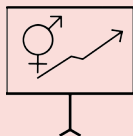
Doel van deze dag was met vele deskundigen een scherper inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de veiligheid van vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang gewaarborgd en vergroot kan worden. Wat is daartoe nodig?

Dit Manifest is gebaseerd op inzichten en knelpunten die betrokkenen en deskundigen op deze dag inbrachten.

Aanbevelingen

Om de consequenties voor beleid vorm en inhoud te geven doen wij de volgende aanbevelingen:

Ontwerp en implementeer training en educatie gericht op gender en culturele sensitiviteit voor alle professionals en vrijwilligers die met vluchtelingen werken, zowel binnen als buiten de opvang

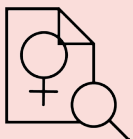
Verbeter de ketensamenwerking

Realiseer een zelfstandige verblijfsvergunning voor alle vrouwelijke vluchtelingen

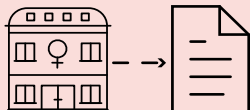
Stel laagdrempelige, toegankelijke informatie en hulpverlening snel en gratis beschikbaar voor de verwerking van trauma's

Creëer (financiële) ruimte voor gedegen onderzoeksrapportages over vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang

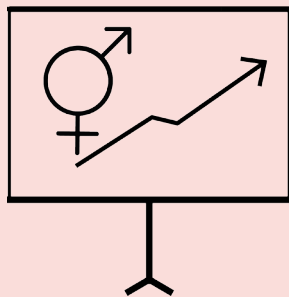
Vertaal VN Resolutie 1325 en Nationaal Actieplan 1325 in samenspraak met vrouwelijke vluchtelingen naar lokaal niveau

Betrek vrouwenorganisaties op lokaal niveau bij beleids- en productontwikkeling betreffende de opvang van vrouwelijke vluchtelingen

Toelichting

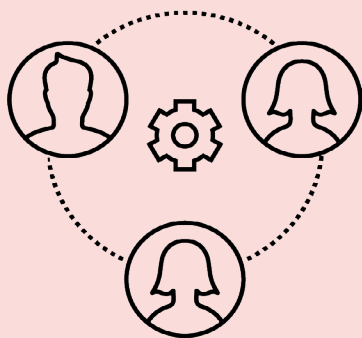
op de aanbevelingen

Professionals en vrijwilligers dienen voldoende kennis te hebben van de leefwereld en de beleving van vrouwelijke vluchtelingen en hun culturele context om signalen en hulpvragen te kunnen herkennen en interpreteren. Belangrijk is dat hulpverlening, begeleiding en ondersteuning begint bij luisteren naar de wensen en behoeften van vrouwelijke vluchtelingen en dat op basis daarvan een aanbod wordt gedaan. Dit geldt ook voor (alleenstaande) minderjarige vluchtelingen. Professionals en vrijwilligers dienen zich bewust te zijn van hun westerse 'bril' en de vooronderstellingen en aannames die deze met zich meebrengt ten aanzien van de cultuur van de vluchtelingen.

Aanbeveling aan:

Diasporaorganisaties, universiteiten, hogescholen en overige experts op het gebied van gender.

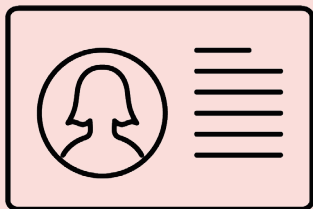

Nederland moet vanaf 'dag 1' kwalitatief hoogstaande begeleiding in de (vluchtelingen) opvang bieden. Samenwerking met ketenpartners is hierbij van belang waarbij de behoefte van de vrouw en haar kracht centraal moet staan. Momenteel schort het nog vaak aan open communicatie en zorgvuldige overdracht, waardoor de cliënt meerdere keren hetzelfde, dikwijls pijnlijke, verhaal moet vertellen. Privacywetgeving kan beperkend werken. Maak de vluchteling dossierhouder en geef haar een stem in de keten.

Aanbeveling aan:

Ministerie van Buitenlandse Zaken, Koninklijke Marechaussee, Nationale Politie, IND, COA, Nidos, Dienst Justitiële Inrichtingen, VNG, Rechtsbijstand.

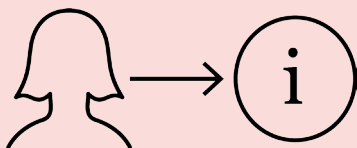
z.o.z. voor vervolg toelichting

De juridische en praktische implicaties van een zelfstandige verblijfsvergunning dienen te worden uitgezocht. Wij zetten in op een zelfstandige verblijfsvergunning voor alle vrouwen en het wegnemen van barrières om dat te realiseren. Naast voldoende capaciteit is juridische uniformiteit noodzakelijk in de procedures.

Aanbeveling aan:

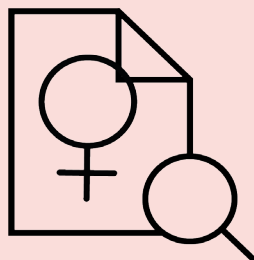
Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Het belang van een effectieve aanpak in de verwerking van opgelopen trauma's is groot en wordt door veel professionals die met vluchtelingen werken erkend. Hoe eerder tijdens de intake en in de periode daarna het trauma onderkend wordt en hulp beschikbaar komt, des te sneller zijn vrouwen en meisjes in staat in de Nederlandse samenleving een eigen plek te vinden. Snelle hulpverlening staat in de praktijk vaak op gespannen voet met het waarborgen van de privacy van cliënten, die onder meer vorm krijgt in het medisch beroepsgeheim. Hoe hier anders mee om te gaan, is een belangrijk aandachtspunt.

Aanbeveling aan:

Ministerie van Justitie en Veiligheid, VWS, COA, Nidos, Rijksoverheid, Tweede Kamer.

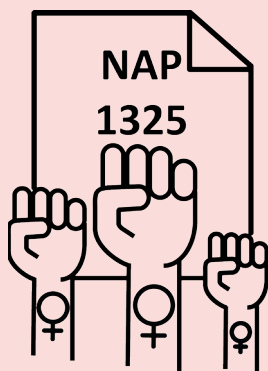
Een duidelijk beeld van de aard en omvang van de problematiek van vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang is niet bij alle betrokken partijen aanwezig.

Dit komt door tal van redenen. Onderwerpen als onveiligheid en misbruik liggen in de taboesfeer en opvanginstellingen dienen de privacy van de bewoners te respecteren. Gebrek aan informatie is echter een onwenselijke situatie. Over vrijwel alle kwetsbare groepen in de Nederlandse samenleving zijn data beschikbaar gebaseerd op geanonimiseerd wetenschappelijk onderzoek, zodat aan deze groepen optimale zorg en bescherming geboden kan worden. Vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang mogen hierop geen uitzondering vormen. Actuele inhoudelijke kennis en onderzoeksrapporten moeten

breder beschikbaar worden gesteld en verwerkt in jaarlijkse rapportages. De benoeming van een *Nationaal Rapporteur Vluchtelingen*, die jaarlijks rapporteert over onder meer de veiligheid van vrouwelijke vluchtelingen, waarborgt daarbij de monitoring en continuering van de aandacht voor deze problematiek.

Aanbeveling aan:

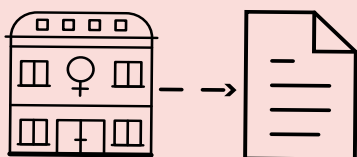
Staatssecretaris Ministerie van Justitie en Veiligheid, Tweede Kamer.

De VN Veiligheidsraad heeft in 2000 de resolutie 1325 aangenomen over vrouwen, vrede en veiligheid. Nederland werkt inmiddels aan de uitwerking van deze resolutie in het 3e Nationaal Actieplan. De aandacht voor de resolutie is voornamelijk beperkt en vertaling naar lokaal niveau heeft (nog) niet plaatsgevonden. Omdat gemeenten een belangrijke rol in de vluchtelingenopvang spelen, dient de VNG gemeenten te stimuleren om een Lokaal Actieplan op te stellen met aanbod en financiering van maatwerk(zelfhulp)programma's op het gebied van preventie, protectie en participatie. Goed geïnformeerde vrouwelijke vluchtelingen kunnen hierin een belangrijke rol spelen omdat ze ervaringsdeskundigen zijn. Uitgangspunten voor dit lokale plan zijn de kracht van vrouwelijke vluchtelingen en het recht van vrouwen op veiligheid en zelfbeschikking.

Aanbeveling aan:

Alle ondertekenaars van het Nationaal Actieplan 1325, VNG, diasporaorganisaties.

In gemeenten hebben vrouwenorganisaties een belangrijke maatschappelijke rol. Ze functioneren als een sociaal netwerk. Het is zeer wenselijk dat zij actief betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid en van producten gericht op de veiligheid van vrouwen en meisjes in opvang- en asielzoekerscentra en daarna bij hun maatschappelijke integratie. Vrouwenorganisaties dienen zich pro-actiever op te stellen in het meedenken en meebeslissen over beleids- en productontwikkeling.

Aanbeveling aan:

VNG, vrouwenorganisaties en – netwerken op lokaal niveau.

“Be it resolved that ACWW and its member organizations urge their governments to take action to stop the increasing worldwide sexual abuse of women and children in the refugee camps and shelters.”

Deze resolutie is aangenomen tijdens de wereldconferentie van de Associated Country Women of the World in 2016. Het organiseren van het symposium Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid op 2-10-2017 was een uitvoering van deze resolutie.

Dit manifest is opgesteld door:

2018. Alle rechten voorbehouden.

Voor meer informatie: www.nvvh.nl, www.vrouwenvannu.nl, www.passagevrouwen.nl, www.zontanederland.nl en www.nederlandsevroewenraad.nl